

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΜΕΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Νέο Διοικητικό Συμβούλιο αναδείχθηκε πρόσφατα, ύστερα από προγραμματισμένες αρχαιρεσίες στην Ελληνική Αρχαιομετρική Εταιρεία (ΕΑΕ).

Εξελέγησαν, με αλφαβητική σειρά, οι εξής: Θεμ. Βάκουλης, Δρ Αρχαιολόγος, Α' ΕΠΚΑ, Μυρτώ Γεωργακοπούλου, Δρ Χημικός, Εργ. Fitch της Βρετανικής Αρχαιολογικής Σχολής, Νικ. Ζαχαριάς, Δρ Χημικός-Μηχανικός, Εργ. Αρχαιομετρίας του ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος», Ν. Κυπαρίσση, Δρ Αρχαιολόγος Προϊστ. Εφορείας Σπηλαιολογίας και Παλαιοανθρωπολογίας, Ι. Μπασιάκος, Δρ Γεωλόγος, Εργ. Αρχαιομετρίας του ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος», Κυρ. Πολυκρέτη, Δρ Φυσικός, Πανεπιστ. Κύπρου και Γ. Φακορέλλης, Δρ Χημικός, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Όλα τα μέλη του νέου Δ.Σ. είναι ενεργοί ερευνητές και προέρχονται από ένα ευρύ φάσμα θεματικών πεδίων και ειδικοτήτων, έτσι ώστε να προσιωνίζεται μια επιτυχημένη συνέχιση του έργου της Εταιρείας, εξίσου παραγωγική με τη μέχρι τώρα δημιουργική πορεία της. Η ΕΑΕ, με περισσότερα από 200 μέλη, είναι το αρχαιότερο επιστημονικό σωματείο για την Αρχαιομετρία στην Ευρώπη, συγκαταλέγει στα αρχαία της το σύνολο, σχεδόν, των Ελλήνων ειδικών του χώρου, πολλούς Αρχαιολόγους και αρκετούς ξένους επιστήμονες και σπουδαστές. Στις άμεσες προτεραιότητες της Εταιρείας είναι η ολοκλήρωση της έκδοσης των Πρακτικών του 4ου Συμποσίου Αρχαιομετρίας (πρόκειται να δημοσιευθούν στη σειρά ΒΑΡ στους επόμενους μήνες) και η διοργάνωση του επόμενου, 5ου Συμποσίου, στις αρχές του 2008. Οι νέοι αναγνώστες αυτής της στήλης αξίζει να πληροφορηθούν ότι η ύλη των «Αρχαιομετρικών Νέων» προέρχεται –και αυτή– από τις δραστηριότητες της ΕΑΕ κι ότι ακόμη περισσότερα νέα, από τον διεθνή χώρο, είναι διαθέσιμα από το μηνιαίο δελτίο *Newsletter*, το οποίο επιμελείται ο Δρ Γ. Φακορέλλης, πρώην πρόεδρος της ΕΑΕ και αποστέλλεται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στους ενδιαφερόμενους, ιδιαίτερα τους νέους. Πληροφορίες: facorel@ha.uth.gr.

ΤΟ Ι' ΔΙΕΘΝΕΣ

ΚΡΗΤΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Ένα από τα σημαντικότερα περιφερειακά και περισσότερο παραγωγικά σε επιστημονική γνώση Συνέδρια της Χώρας είναι το Κρητολογικό, το οποίο έχει ήδη δημιουργήσει παράδοση με τη

διοργάνωση εννιά επιτυχημένων παρόμοιων στο παρελθόν, που ακολουθήθηκαν από ογκώδη πρακτικά με χιλιάδες πρωτότυπες εργασίες. Περισσότερες από 650 ανακοινώσεις θα παρουσιασθούν από Έλληνες και ξένους ερευνητές σ' αυτό το μεγάλο Συνέδριο, σύμφωνα με το προκαταρκτικό πρόγραμμα που κυκλοφόρησε. Οι επιστημονικές συνεδρίες θα γίνουν στα Χανιά από 1 έως 8 Οκτωβρίου 2006 και θα καλύψουν ένα ευρύ φάσμα γνωστικών πεδίων και ένα χρονολογικό εύρος από τη νεολιθική μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Ζητήματα Φυσικού Περιβάλλοντος γειτονικών προς την Κρήτη περιοχών, Αρχαιολογίας, Ιστορίας, Λαογραφίας, Γραμματικής, Θρησκείας, Τέχνης, Τεχνολογίας, Υλικών, Αρχιτεκτονικής, Ανθρωπολογίας, Παλαιοτολογίας, Κοινωνιολογίας, Δικαίου, Χλωρίδας- Πανίδας, Οικολογίας κ.ά. πρόκειται να αποτελέσουν θεματικές ενότητες των ανακοινώσεων που θα παρουσιασθούν. Αξιόλογος είναι και ο αριθμός των αρχαιομετρικού ενδιαφέροντος εργασιών με θέματα παλαιοπεριβάλλοντος, αρχαίας μεταλλουργίας, γεωφυσικών διασκοπήσεων, αναλύσεων αρχαιολογικού υλικού και προέλευσης-διακίνησης αρχαίων κεραμικών. Λόγω του μεγάλου αριθμού των εργασιών που θα παρουσιασθούν, θα πραγματοποιηθούν παράλληλες συνεδρίες σε διαφορετικές αίθουσες, και έχουν συσταθεί διαφορετικές επιστημονικές επιτροπές σχετικές με τα θεματικά αντικείμενα που θα εξετασθούν. Την ευθύνη της διοργάνωσης έχει ο Φιλολογικός Σύλλογος Χανίων «Ο Χρυσόστομος», με Πρόεδρο της Οργανωτικής Επιτροπής τον Καθηγητή Ε. Καψωμένο και Γεν. Γραμματέα την Δρα Μ. Βλαζάκη. Πληροφορίες και λεπτομέρειες, καθώς και τα κείμενα των περιλήψεων των εργασιών είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα www.chrysostomos-chania.gr.

Η ΕΛΑΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΚΡΗΤΗ

Δεν είναι η πρώτη φορά που η παρουσία της ελαίας τεκμηριώνεται από αρχαιολογικά και άλλα ευρήματα στην προϊστορική Κρήτη. Αποτύπωμα φύλλου ελαίας έχει βρεθεί, μεταξύ άλλων σε τοίχωμα μεταλλουργικού κλιβάνου που ανέσκαψε προ ετών ο Καθηγ. Ρ. Betancourt στη θέση Χρυσοκάμινο της ανατ. Κρήτης. Περισσότερο περιεκτικές σε σχετικές πληροφορίες είναι οι παλυνολογικές και αρχαιοβοτανικές μελέτες των

S. Bottemma και Α. Σαρπάκη που δημοσιεύθηκαν το 2003 στο περιοδικό *The Holocene*. Αντίστοιχες είναι και οι γνώσεις που έχουν προκύψει και από άλλες έρευνες σε προϊστορικές θέσεις της Κρήτης, με τις οποίες επιβεβαιώνεται ότι η ελαία φύεται και ευδοκμεί στην Κρήτη επί πολλές χιλιετίες. Ωστόσο, δεν έχει απαντηθεί το ερώτημα αν η ελαία ήταν αυτοφυής στη μεγαλόνησο ή μεταφέρθηκε και καλλιεργήθηκε εκεί από τους προϊστορικούς εποικιστές της. Σε ανάλογα ευρήματα –αλλά και ερωτήματα– έχει οδηγηθεί και ένα τρέχον γεω-αρχαιολογικό πρόγραμμα που συντονίζεται από το Εργαστήριο Αρχαιομετρίας του Κέντρου «Δημόκριτος» στο οποίο συμμετέχει με παλυνολογικές έρευνες το Γεωλογικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών. Συγκεκριμένα, μέσα από πυρήνες ερευνητικών γεωτρήσεων που έγιναν στην παράκτια περιοχή Καλού Χωριού στον Κόλπο Μιραμπέλο της ανατ. Κρήτης ανιχνεύτηκαν γυρεόκοκκοι που χαρακτηρίζουν μια «ξηροφυτική» χλωρίδα, ανάμεσα σ' αυτούς, ωστόσο, αναγνωρίστηκαν και γυρεόκοκκοι ανθών ελαίας, φιλοξενούμενοι σε ιζήματα της 2ης-3ης χιλιετίας π.Χ. χρονολογημένα με την τεχνική OSL. Οι περιοδικές διακυμάνσεις του κλίματος (ξηρόυγρο) της ανατ. Μεσογείου που αποδεικνύονται συνεχείς στη διάρκεια του Ολόκαινου, δεν είναι ευνοϊκές για τη διατήρηση των γυρεόκοκκων κι έτσι τα αποτελέσματα συλλέγονται με πολύ κόπο και αποσπασματικά, με συνέπεια το σημαντικό αυτό αρχαιολογικό ερώτημα να παραμένει μέχρι σήμερα αναπάντητο.

ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Πενιχρές ήσαν, και παραμένουν, οι δυνατότητες χρηματοδοτήσεων νέων προτάσεων έρευνας για ζητήματα που σχετίζονται με την πολιτιστική κληρονομιά. Μικρή εξαίρεση αποτελούν τα προγράμματα ΠΕΝΕΔ της Γεν. Γραμματείας έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ), αφού, όπως προκύπτει από τη σχετική ιστοσελίδα, μόνο τρεις προτάσεις του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του Κέντρου «Δημόκριτος» φαίνεται να έχουν χρηματοδοτηθεί με κονδύλια τα οποία περιορίζονται κυρίως σε υποτροφίες 3-4 μεταπτυχιακών σπουδαστών. Η ίδια κατάσταση επικρατεί και στις προκηρύξεις της ΕΕ, αφού το πεδίο «Culturale Heritage» έχει εξαφανισθεί τα τελευταία χρόνια. Μοναδική ελπίδα ίσως να αποτελεί η

«υπόσχεση» της ΕΕ ότι αμέσως μετά την προκήρυξη του «F.P.7» (προβλέπεται σε λίγες εβδομάδες) θα υπάρξει και δυνατότητα χρηματοδότησης «νέων δυναμικών προτάσεων, οι οποίες δεν είχαν υποστηριχθεί μέχρι τώρα, ιδιαίτερα όσες προέρχονται από νέους επιστήμονες». Σύντομα θα επανέλθουμε με πιο συγκεκριμένες πληροφορίες εφ' όσον αυτές υπάρξουν. Στο μεταξύ οι ενδιαφερόμενοι ασ βλέπουν τακτικά την ιστοσελίδα της ΓΓΕΤ.

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ MEDITERRANEAN ARCHAEOLOGY AND ARCHAOMETRY

Όπως έχει αναφερθεί στο παρελθόν, το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου που εδρεύει στη Ρόδο εκδίδει το διεθνούς κυκλοφορίας επιστημονικό περιοδικό *Mediterranean Archaeology and Archaeometry* με ιδρυτή και εκδότη των Καθηγ. Ι. Λιριτζή. Το περιοδικό είναι διαθέσιμο και σε ηλεκτρονική μορφή, χωρίς κόστος, από την ιστοσελίδα: www.rhodes.aegean.gr/maa_journal/. Οι τίτλοι των δημοσιεύσεων που περιέχονται στον τελευταίο τόμο του περιοδικού (5/2) είναι οι εξής:

- 1) Z. A. Kafafi & H. Gajus Scheltema, «Megalithic structures in Jordan»,
- 2) B. Flynn, «Exploration of Maltese prehistoric temples through the application of multimedia technologies»,
- 3) E. Matzourani & G. Vavouranakis, «Megalithic versus status: The architectural design and masonry of exceptional late Bronze Age I buildings in East Crete»,
- 4) B. Moroni & M. Petrelli, «Geochemical characterization of flint artifacts by inductively coupled plasma-mass spectrometry with laser sampling (LA-ISP-MS): results and prospects»,
- 5) I. Georganas, «Weapons and warfare in early Iron Age Thessaly»,
- 6) I. Liritzis, Th. Ganetsos & N. Laskaris, «Review and software assessment of the recent SIMS-SS obsidian hydration dating method».

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ:

1. N. Zacharias, C. Michael, O. Philaniotiou-Hadjianastasiou, A. Hein and Y. Bassiakos, «Fine-grain TL dating of archaeometallurgical furnace walls», *Journal of Cultural Heritage* 7 (2006), σ. 23-29.
2. Y. Liritzis, «SIMS-SS, a new obsidian hydration dating method: analysis and theoretical principles», *Archaeometry* 48/3 (2006), σ. 533-547.

Τα «Αρχαιομετρικά Νέα» επιμελείται ο Γιάννης Μπασιάκος Δρ Γεωλόγος, ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος»